

PRILOGA K NORMATIVOM DNEVNEGA ČIŠČENJA PISARNIŠKIH POSLOVNIH PROSTOROV

A. PISARNIŠKI PROSTORI

A.1. SPLOŠNO

Čiščenje je proces odstranjevanja umazanije, prahu, organskih snovi in ostalih madežev na tleh, opremi in pohištvu tako, da dosežemo sprejemljiv standard čistoče in higiene in s tem estetski videz prostora. To lahko dosežemo z optimizacijo štirih osnovnih parametrov za čiščenje: z mehaničnim učinkom, s kemijskim učinkom, s primerno temperaturo in z odzivnim časom. Čiščenje je torej dejavnost za ohranjanje dobrega počutja in zdravega okolja za bivanje.

1. TALNE POVRŠINE – Tehnologija in delovna sredstva

1.1. TEHNOLOGIJA

1.1.1. Čiščenje trdih talnih površin (PVC, les, kamen, keramika, guma, itd.)

Nobena tla se preveč ne močijo (še posebej ne lesena). Krpo (mop) ali resasto prevleko, ki jo uporabljamo dobro ožeto. Tla, ki jih je treba očistiti, se predhodno pometajo in poberejo odpadki, ki jih ni moč pometati. Posebna pozornost naj bo namenjena težje dostopnim mestom (v vogalih, za vrati, pod mizami...). Po pometanju tla dobro obrišemo z vlažno (ne mokro) krpo. Pravilo je, da se čisti od manj umazane površine proti bolj zamazani površini oziroma od konca sobe oziroma pisarne proti izhodu. Raztopino vode s čistilom, ki jo uporabljamo za čiščenje, je potrebno pogosto menjavati in sicer takoj, ko se obarva z umazanijo, saj sicer umazanijo samo razmažemo po tleh. Z enim vedrom počistimo največ cca. 30 m² (to je prostor velikosti 6 × 5 m). Če so tla zelo umazana, vodo zamenjamo prej. Žvečilne gumije odstranimo s tal z odstranjevalci žvečilnih gumijev in z lopaticami, ki se nahajajo na vsakem objektu. Črne črte (risi) od čevljev, ki se poznajo na tleh, odstranimo ročno s suho ali vlažno krpo tako, da črto rahlo drgnemo, dokler ne izgine. Kamnita tla (marmor, granit) čistimo z impregniranimi krpicami za enkratno uporabo z antistatičnim učinkom. Lesena tla (parket, laminat), ki jih ne pomivamo, ravno tako brišemo z impregniranimi krpicami. K čiščenju prostorov spada tudi čiščenje prostora oziroma površin pred vhodom v objekt. Pred objektom moramo zato obvezno vsakodnevno pomesti odvržene cigaretno ogorke, papirčke in drugo nakopičeno nesnago. Okoli kontejnerjev za smeti mora biti vsakodnevno pometeno.

1.1.2. Čiščenje tekstilnih talnih oblog

Tekstilne talne obloge vsakodnevno sesamo s sesalnikom. Odvisno od površine in zahteve lahko sesamo z navadnim sesalnikom za prah ali s sesalnikom za globinsko čiščenje z vgrajeno stepalno krtačo.

Ko so tla posesana, pisarna očiščena, prostor še odišavimo.

Če na tekstilu nastanejo madeži, jih je potrebno takoj odstraniti. Poznamo madeže organskega in anorganskega izvora. Madeži anorganskega izvora so topni v vodi, madeži organskega izvora pa ne. Prve lahko odstranimo že z navadno krpo s pomočjo vode in majhnim odmerkom čistila, za druge pa moramo uporabiti posebej prirejena čistila - to so odstranjevalci, ki madeže razkrojijo (raztopijo). Največkrat, ko je madež

še svež, ga lahko odstranimo s čisto krpo in navadno vodo. Če ga ne moremo odstraniti na takšen način, napravimo sledeče:

- čisto krpo namočimo v vodo in jo dobro ožmemo,
- madež (in nekoliko preko roba madeža) navlažimo s krpo,
- na čisto in vlažno krpo kanemo nekaj čistila in madež "popivnemo" od sredine madeža navzven (madeža ne smemo drgniti!!),
- ko smo madež odstranili, krpo speremo v čisti vodi in dobro prebrišemo mesto, ki smo ga čistili.

1.2. DELOVNA SREDSTVA

1.2.1. Impregnirane krpice (naoljenke)

so napojene krpe v raztopini različnih impregnacijskih sredstev za enkratno uporabo. Uporabljamo jih na nastavkih (največkrat pena valovite oblike zaradi vakuumskega – antistatičnega učinka) trapeznih brisalcev za finalno čiščenje ali poliranje vodoodpornih talnih površin. Po uporabi krpico enostavno zavržemo in uporabimo novo.

1.2.2. Delovni voziček

je mehanski pripomoček za skladiščenje in transport ročne opreme, čistil, čistilnih pripomočkov, toaletne in papirne galanterije za učinkovito čiščenje po opisani tehnologiji. Pomembno je, da se raztopine za delo ne mešajo med seboj, zato so vedra s prešo za čiščenje tal in vedra za čiščenje opreme ločena med sabo. Prav tako je ločena delovna raztopina od umazane raztopine, zato so v ta namen tudi vedra ločena po barvni kodi. Z uporabo delovnih vozičkov dvigujemo storilnost dela in zmanjšujemo nepotrebno izgubo delovnega časa.

Delovni voziček sestavljajo:

- rdeče vedro, modro vedro (s prešo za ožemanje mop ali resaste krpe),
- košara za pribor in čistila,
- pomožna košara za drobni potrošni material,
- obroč za pritrditev vreče za smeti,
- mop krpa z držalom,
- pomožna vedra (rdeče, modro in rumeno),
- omelo in smetišnica.

1.2.3. Sesalnik za prah

je aparat na električni pogon (220V, 50 Hz), ki ima za funkcijo vsesavati manjše odpadke in prah s trdih, mehkih in tekstilnih talnih oblog. Umazanija se zbira v bombažnih ali papirnatih vrečkah, ki jih redno zamenjujemo ali čistimo. Za ta namen uporabljamo različne nastavke, kot so: šoba za tla, ročna šoba za prah in sesanje oblazinjenega pohištva, spiralasta šoba za čiščenje radiatorjev, stožčasta šoba za odstranjevanje pajčevine. Za pravilno in učinkovito sesanje so pomembni tudi lega za delo in mehanski gibi (naprej – nazaj v diagonalni smeri, nikoli krožno). Sesamo od vrat v notranjost prostora in nazaj proti izhodu. Pred sesanjem moramo preveriti vrečko za prah, tesnjenje mehanskih delov, električno napeljavo in pripraviti vse potrebne priključke. Po vsakem sesanju sesalnik in sesalne filtre obvezno očistimo ter skrbno zložimo električni kabel.

Zelo pomembno je redno mehansko vzdrževanje sesalnika in redno servisiranje zaradi prisotnosti električnega toka.

1.2.4. Čistila

so lahko koncentracije ali delovne raztopine. Vsako čistilo ima svojo namembnost in se uporablja le za določene površine v delovnem procesu. Univerzalno čistilo ne obstaja oziroma se za profesionalno uporabo ne uporablja. Za lažje razumevanje čistila ločimo po barvni kodi (npr. rdeče za sanitarije, modra za pohištvo in steklene površine, zelena za tla itd.) Za pravilno ravnanje s čistili morajo ta imeti deklaracijo v jeziku države, kjer se uporablja. Na deklaraciji je navedeno naslednje:

- komercialno ime čistila,
- vsebina,
- navodila za uporabo,
- varnostna navodila.

Čistila, ki so lahko zdravju nevarna in so opremljena z oznakami za nevarnost lahko uporabljajo le delavci, ki so usposobljeni za ravnanje z njimi.

Čistila lahko prepoznamo in jih ločimo tudi po pH vrednosti, ki mora biti navedena na embalaži in sicer:

- pH 7 = nevtravno čistilo
- pH 7-11 = bazično čistilo
- pH 11-14 = močno bazično čistilo
- pH 4-7 = kislina
- pH 1-3 = zelo močna kislina

V osnovnem čiščenju so največkrat uporabljena čistila s pH vrednostjo med 6-8. Specialna čistila so tista, ki se redkeje uporabljajo in služijo le za specifično čiščenje (npr. odstranjevanje trdovratnih madežev, topila za maščobe, topila za obloge iz apnenca, itd.). Taka čistila so rumene, vijolične barve ali so celo brezbarvna.

2. PISARNIŠKA OPREMA – Tehnologija in delovna sredstva

2.1. TEHNOLOGIJA

2.1.1. Čiščenje miz, stolov, vrat in druge opreme

Mize čistimo z vlažnimi (ne mokrimi) mikro ali drugimi krpami, ki so za to namenjene. Po vlažnem čiščenju mizo prebrišemo še s suho mikro krpo.

Mize morajo biti lepo očiščene, na njih se ne smejo poznati prstni odtisi ali druga umazanija. Računalniške opreme, ki je vključena, se ne dotikamo. **Računalniških ekranov ne čistimo. Puščenih dokumentov in drugih papirjev, ki se nahajajo na mizah, ne premikamo in jih ne zlagamo na kup. Pri čiščenju miz dokumente ali papir dvignemo, počistimo pod njimi in okoli njih in jih spustimo na prejšnje mesto tako, kot so bili puščeni prvotno.**

Če so v pisarnah na mizah puščeni kozarci, skodelice za kavo ali čaj, jih pripravimo na za to določeno mesto; običajno so to čajne kuhinjice. Če je z naročnikom posebej dogovorjeno, jih tudi operemo.

Če so vrata umazana, jih moramo očistiti vsakodnevno. Vrat ne čistimo z abrazivnimi sredstvi in jih ne drgnemo z gobicami, ampak jih očistimo z modro mikro krpo in uporabimo čistilo, prebrišemo s suho čisto krpo, ki ne pušča sledi (**večnamenske mikro krpe iste barve**).

2.1.2. Poliranje miz, zunanjih ploskev omar

Mastne madeže od prstov lahko s pisarniške opreme (mize, omare, vrata) enostavno odstranimo z nevtralnimi čistilom in vodo ali z uporabo loščila, ki vsebuje voskaste aktivne substance.

Pri poliranju miz ali drugih lesenih predmetov uporabimo zelo majhne količine loščila, ki ga s suho in čisto krpo nanesimo na površine, katere nato dobro prebrišemo.

2.1.3. Čiščenje ostale opreme in površin: radiatorji, hidranti, slike itd.

Ostale opreme in čistilnih površin ne čistimo vsak dan. Omenjeno opremo čistimo tako, da vsako od njih očistimo enkrat mesečno po krožnem sistemu. Površine niso izpostavljene dnevni uporabi, zato ne uporabljamo čistil, ampak z njih ometemo oziroma obrišemo le prah. Uporabljamo lahko sesalnik s posebnimi nastavki ali vlažne (ne mokre) krpe, namenjene izključno tem površinam. Za ometanje pajčevine uporabljamo teleskopske palice z nastavkom za pajčevino. Če to ni možno, uporabljamo ALU lestve višine do 1 metra. Delo nad to višino že štejejo za delo na višini, ki ga lahko opravljajo le osebe z opravljenim ustreznim zdravniškim izpitom in poznavanjem ukrepov iz ocene tveganja za varstvo pri delu za delo na višini.

2.2. DELOVNA SREDSTVA

2.2.1. Mikro krpa

je krpa izdelana v obliki vozlov z mikro strukturo iz poliestrskih, polipropilenskih in viskoznihi vlaken, njena lastnost pa je dobra absorpcija vlage. Ravno mikro struktura krpe omogoča vpojnost umazanije in prahu po celem volumnu krpe (tudi do 500 %), ki ne pušča sledi. Mikro krpe uporabljamo tako za suho prebrisavanje (prah) kot za vlažno čiščenje (madeži in ostala umazanija). Za optimalno uporabo se uporabljajo krpe dimenzij od 20x20 do 50x50 cm. Ločimo krpe s kratkimi in dolgimi vozli.

Pomembno pri krpah je njihovo ločevanje po tehnični plati in organizaciji čiščenja različnih prostorov. Uporabljamo tako imenovane barvne kode zaradi dekontaminacije in prenosa določene umazanije iz prostora v prostor (primer - krpo, ki jo uporabljamo v sanitarijah in je običajno redeče barve, nikoli ne uporabljamo za druge namene, kot je npr. čiščenje pohištva, kjer uporabljamo druge krpe - običajno modre barve).

2.2.2. Bombažna krpa

je navadna krpa iz bombažnih vlaken in se uporablja za vlažno in mokro prebrisavanje za čiščenje nezahtevnih površin in opreme. Barvana koda pri teh krpah ni običaj, je pa zaželeno, da se krpe med seboj ne mešajo zaradi prenosa umazanije iz prostora v prostor ali z ene na drugo opremo.

Druge enostavne krpe (sintetika, lan itd.) so tudi vse tiste, ki niso izdelane iz vozlov (mikro vlakna) in se uporabljajo za vlažno brisanje enostavnih površin in opreme (npr. košev za smeti, pepelnikov, vratnih in okenskih kljuk, radiatorjev, nogic stolov in miz itd.).

2.2.3. Pršilka

je platenka z merilno skalo z nastavkom za pršenje delovne raztopine na krpo ali na površino za čiščenje.

2.2.4. Servieta

je iz celuloznega ali deink papirja. Uporablja se za finalno prebrisavanje-sušenje čistilnih površin. Servieta je lahko tudi iz drugih materialov (jelenja koža, spužva, umetna vlakna itd.).

2.2.5. Čistila

Glej točko 1.2.4.

2.2.6. Teleskopska palica

je raztegljiva aluminijasta palica različnih dolžin (od 120 cm do 3x120 cm) z nastavkom za različna omela, ki so lahko prilagodljiva za ometanje pajčevine ali brisanje prahu z antistatičnim učinkom.

2.2.7. ALU lestve

Največkrat uporabljamo ALU lestve s tremi širokimi policami do 1 m višine. ALU lestve so raztegljive v obliki črke A in imajo posebno zaščito za nogice, da ne bi poškodovali talne površine. Uporabo lesenih lestev zaradi varnosti odsvetujemo.

3. ČAJNE KUHINJE –Tehnologija in delovna sredstva

3.1. TEHNOLOGIJA

Korito, štedilnik, mikrovalovno pečico in ostale aparate ter pohištveno opremo obrišemo z uporabo nevtralnih čistil. Za kuhinje uporabljamo mikro in navadne krpe z barvno kodo, ki jih uporabljamo le za ta namen. Poliranje izvršimo z za to pripravljenimi servietami. Delo končamo s praznjenjem košev za odpadke in morebitno zamenjavo higienske vrečke ter s pomivanjem tal z mop ali resasto krpo.

3.2. DELOVNA SREDSTVA

Glej točke 1.2 in 2.2.

4. ODPADKI – Tehnologija in delovna sredstva

4.1. TEHNOLOGIJA

4.1.1. Koški za smeti

se oblagajo z PVC vrečkami, ki se zamenjujejo po potrebi, kadar so umazane od sadja, odvrženih jogurtovih kozarcev in podobnega. V primerih, ko se higienske vrečke za koške ne uporabljajo, je potrebno koš od znotraj in zunaj prebrisati z vlažno krpo, namočeno v nevtralno sredstvo (čistilo).

4.2. DELOVNA SREDSTVA

4.2.1. Vrečke za odpadke

Ločimo higienske vrečke, ki so manjše dimenzije (od 50x50 do 60x70 cm) in so lahko papirnate, PVC ali po novem polietilenske z oznako PE-HD do debeline 25 mikronov, PE-LD do debeline 60 mikronov. Zaradi higienskih razlogov so le te največkrat uporabljene le enkrat.

Vreče za zbiranje odpadkov so večjih dimenzij (od 70x100 do 80x120 cm) in so lahko PVC ali PE-HD in PE-LD. Lahko pa se uporabljajo tudi platnene ali tekstilne vreče, vendar s higienskega vidika to ni priporočljivo.

4.2.2. Čistila

Glej točko 1.2.4.

B. SANITARIJE

B.1. SPLOŠNO

Pri delu v sanitarijah je obvezna uporaba zaščitnih gumijastih rokavic. Pred začetkom dela v sanitarijah in po končanem delu obvezno operemo roke. Za čiščenje sanitarij in drugih zelo umazanih delov ali površin uporabljamo mikro krpe (barvna koda), enostavne krpe in vedra (barvna koda), ki so namenjena za to. Mikro krp, gobic in drugega pribora, ki ga uporabljamo v sanitarijah, **ne smemo uporabljati** za čiščenje pisarniških prostorov, kuhinj ali jedilnic in druge opreme. Ta pribor mora biti v shrambah čistil ločen od drugega pribora.

5. TALNE POVRŠINE – Tehnologija in delovna sredstva

5.1. TEHNOLOGIJA

Glej točko 1.1.1.

5.2. DELOVNA SREDSTVA

Glej točki 1.2.2. in 1.2.4.

6. STENSKÉ POVRŠINE – Tehnologija in delovna sredstva

6.1. TEHNOLOGIJA

Pri vlažnem brisanju delovno raztopino pršimo na krpo in nato brišemo keramiko ali kamen. Delovne raztopine nikoli ne pršimo direktno iz pršilke na podlago, saj se s tem umazanija zateka v fuge. Posebno pozornost posvetimo površinam okoli umivalnikov, pisoarjev, ogledal, podajalnikov sanitarnih potrebščin in ostale opreme. Če je potrebno, površino s servieto še posušimo. Za brisanje prahu uporabimo suho mikro krpo.

6.2. DELOVNA SREDSTVA :

Glej točke 2.2.1., 2.2.3., 2.2.4., 2.2.6., 2.2.7. in 1.2.4.

7. SANITARNA KERAMIKA – Tehnologija in delovna sredstva

7.1. TEHNOLOGIJA

Vso sanitarno opremo čistimo redno vsakodnevno z raztopino univerzalnega čistila za sanitarije in vodo. Čistila uporabljamo tudi za čiščenje vodovodnih armatur (pip), brez bojazni, da bi jih poškodovali. Drugih čistil, posebej tistih, ki vsebujejo močne kisline, kot so žveplena, fosforna, solna kislina, **NE SMEMO UPORABLJATI** na pipah in podobnih materialih, ker lahko le-te trajno poškodujemo. Školjke in pokrovi školjk morajo biti brezhibno čisti, tako z zunanje kot z notranje strani. Pisoarji morajo biti brezhibno čisti. WC školjke in pisoarje vsakodnevno nabrizgamo z zunanje in notranje strani z raztopino sanitarnega čistila in vode. WC metlice in posodice morajo biti popolnoma čiste. Čistimo jih s čistilom, tako da v vedro, ki ga uporabljamo za čiščenje tal, natočimo vodo, dodamo čistilo in metlico ter posodo namočimo in očistimo, obrišemo do suhega in vrnemo na svoje mesto. V posodico nalijemo nekaj nerazredčenega čistila, da se metlice ne zasušijo.

7.2. Enkrat tedensko ali po potrebi izvajamo tudi razkuževanje ali dezinfekcijo površin in opreme v sanitarijah.

7.3. DELOVNA SREDSTVA

Glej točke 2.2.1., 2.2.3., 2.2.4., 2.2.6. in 1.2.4.

8. SANITARNA OPREMA – Tehnologija in delovna sredstva

8.1. TEHNOLOGIJA

Glej splošno in točko 6.1.

8.2. DELOVNA SREDSTVA

Glej točke 2.2.4., 2.2.1., 2.2.3. in 1.2.4.

9. ODPADKI – Tehnologija in delovna sredstva

9.1. TEHNOLOGIJA

Glej točko 4.1.1.

9.2. DELOVNA SREDSTVA

Glej točko 4.2.1.

10. DEZINFEKCIJA – Tehnologija in delovna sredstva

10.1. TEHNOLOGIJA

Dezinfekcija ali razkuževanje je čiščenje z učinkom kemičnih snovi (tekočin ali plinov) za preprečevanje nastanka ali odstranitev mikroorganizmov, ki so škodljivi človekovemu zdravju. Tekoči dezinfekant (delovno raztopino) pršimo na krpo in z njo obrišemo površine. Za notranjost WC školjk in pisorajev uporabljamo koncentrate, ker so te površine najbolj izpostavljene prenašanju mikroorganizmov. Zaradi uporabe močnejših substanc je pri dezinfekciji ali razkuževanju obvezna uporaba zaščitne opreme (rokavice, primerno obuvalo, delovna obleka in zaščitna maska za dihala). Po dezinfekciji moramo prostore pred uporabo nujno prezračiti. Priporočljivo je uporabljati opremo in sredstva izključno za te namene in jih ne mešati z ostalo opremo (upoštevamo tudi splošna navodila). Vsako dezinfekcijo evidentiramo v dnevnik čiščenja.

10.2. DELOVNA SREDSTVA

Glej točke 2.2.1., 2.2.4, 2.2.6., 2.2.7. in 1.2.4.

11. IZDELKI ZA OSEBNO HIGIENO

Poznamo naslednje izdelke:

- papirne brisače za roke v zloženih brisačkah ali v rolah,
- tekstilne brisače za roke iz bombaža ali lana,
- toaletni papir v lističih ali v rolicah,
- tekoče milo v vakuumskih vrečkah ali v plastenkah,
- papirne obloge za toaletno desko,
- higienske vrečke (papirne ali PVC) za damske vložke,
- razkužila za roke (tekoča, penasta ali suha) v šolah, vrtcih in zdravstvenih ustanovah.